

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนแบบปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ วิธิดำเนินการวิจัย สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ก่อนและหลังการเรียนแบบร่วมมือ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ที่เรียนแบบร่วมมือและเรียนแบบปกติ

2. วิธิดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนโรงเรียนเมืองใน (เจริญราษฎร์) ปีการศึกษา 2540 จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียน 70 คน โดยสุ่มมา 1 โรงเรียน จัดนักเรียนให้มีคุณลักษณะโดยรวมคล้ายกันมากที่สุดพร้อมทั้งตรวจสอบความคล้ายคลึงระหว่าง 2 ห้องเรียน โดยทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์แล้วนำมาหาค่าสถิติ t -test เห็นว่าทั้ง 2 ห้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสุ่มเลือกกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยการเรียนแบบร่วมมือ กลุ่มควบคุมได้รับการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยการเรียนแบบปกติ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์จำนวน 4 ฉบับ วัดสมรรถภาพการเขียน 5 ด้าน คือ ด้านความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ และการบูรณาการความคิด

1.2.2 เครื่องมือในการทดลอง ประกอบด้วย

1) แผนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 30 แผนฯ ละ 3 คาบ (60 นาที)

2) แผนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เรียนแบบปกติ จำนวน 30 แผนฯ ละ 3 คาบ (60 นาที)

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือทดลอง หากกลุ่มตัวอย่างและผู้ช่วยวิจัย วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง และดำเนินการทดลอง โดยผู้ช่วยวิจัยระหว่าง 17 พฤศจิกายน 2540 ถึง 30 มกราคม 2541 เป็นเวลา 10 สัปดาห์ ทดลองสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 แผนการสอน เมื่อสิ้นสุดการทดลองได้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ครอบคลุมการเขียนคล่องแคล่วสะสลายเชื่อมโยงประสบการณ์ มีความคิดริเริ่ม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้ t-test แบบ Dependent Group

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการเรียนรู้โดยใช้ t-test แบบ Independent Group

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการเรียนแบบร่วมมือ ที่นำมาฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ครั้งนี้เป็นไปอย่างเหมาะสมทำให้ผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนสูงขึ้นได้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ วิพุธ โสภวงศ์ (2535: 1143) ที่กล่าวว่า การสอนเขียนแบบจัดกลุ่มจะพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้ครบทั้ง 4 ทักษะ แม้จะมีจุดประสงค์หลักอยู่ที่การเขียนก็ตาม การเรียนเขียนแบบจัดกลุ่มจะให้ผู้เรียนมีโอกาสเขียนให้ผู้รับสารได้อ่านในสถานการณ์จริง ผู้เขียนก็มีโอกาสเป็นผู้รับสารด้วย เนื่องจากได้รับฟังความคิดเห็นของผู้อ่าน เกี่ยวกับเรื่องที่เขียนนั้น และได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้รับคำแนะนำจากเพื่อนร่วมกลุ่ม ผู้เรียนในกลุ่มมีโอกาสได้เรียนรู้จากกันและกัน และสอดคล้องกับ จูติมา อุ่นใจ (2538: 30) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนแบบร่วมมือสามารถช่วยพัฒนาเด็กด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ซึ่งมีการคิดแบบอนเคนัยเป็นองค์ประกอบสำคัญ ความเชื่อมั่นในตนเองและพัฒนาการทางสังคม

จากภาพประกอบ หน้า 42-44 หลังการทดลองนักเรียนที่เรียน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือมีคุณสมบัติของผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ มีความคิดริเริ่ม คล่องแคล่ว ชีตหยุ่น มีเหตุผลละเอียดลออ กล้าแสดงออกมีจินตนาการกว้างไกล สามารถนำความคิดมาบูรณาการเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ได้สละสลวย น่าอ่าน โดยภาพรวม ตรงกับความคิดของ กิลฟอร์ด (Guilford 1967 อ้างถึงใน กรมวิชาการ 2534: 8) กล่าวว่า ที่ คนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะต้องมีความฉับไวที่จะรับรู้ปัญหา สามารถที่จะเปลี่ยนแปลง ความคิดใหม่ ๆ ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น แสดงให้เห็นว่าการเรียนแบบร่วมมือสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นหากจะพิจารณา นักเรียนอ่อนเป็นรายคน หลังการเรียนก็จะมีพัฒนาการในการคิดดีขึ้น การเขียนดีขึ้นอย่างชัดเจน เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากเพื่อนในกลุ่ม ช่วยให้ได้รับการปรับปรุงแก้ไข การคิดการเขียน ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ ทองเพ็ชร กมลชัยรัตนา (2539: 24) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนการสอนที่อาศัยโครงสร้างเป้าหมายแบบร่วมมือ โครงสร้างแบบเป้าหมายร่วมมือจะทำให้นักเรียนในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันสูง การแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล และการติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงช่วยให้นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ในการแก้ปัญหาและมีผลผลิตของกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะยอมรับและประโยชน์ จากความ

แตกต่างของความสามารถ ภูมิหลัง บุคลิกภาพ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และข่าวสาร อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และพฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่นเพิ่มขึ้น นับว่าเป็นการสอนที่ช่วยให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางสังคม และ จิตใจของ นักเรียนมากกว่าการเรียนรู้แบบอื่นๆ

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิยาพร รัตนกรกุล (2535: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบสัมฤทธิ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนคณิตศาสตร์ตามวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05 บุษบา โขชชูช่วย (2535: บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียน เรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนการเขียนตามวิธีเรียนแบบร่วมมือ มีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนการเขียนตามแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จุติมา อุ่นใจ (2538: บทคัดย่อ) พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือ มีความคิดเอนกนัยสูงกว่าเด็กที่เรียนตามประสบการณ์ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สุนันทา ไชยศิริ (2539 : บทคัดย่อ) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือสูงกว่า นักเรียนที่เรียนตามแนวการสอนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งพอสรุปได้ว่าการเรียนแบบร่วมมือสามารถพัฒนาทักษะทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้สูงขึ้นได้ เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีที่ได้ศึกษาไว้ข้างต้น

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการเรียนแบบร่วมมือเหมาะสมสำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่าผลสัมฤทธิ์การเขียนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม สอดคล้องกับคำกล่าวของ ประดิษฐ์ อุปรมัย (2539: 318) เสนอแนะการสอนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดความคิดสร้างสรรค์วิธีหนึ่ง คือ การระดมสมองหรือระดมความคิด เป็นวิธีที่สามารถส่งเสริมให้บุคคลมีความคิดหลายทิศทาง คิดได้อย่างรวดเร็วในช่วงเวลาจำกัด และนักเรียนกลุ่มทดลองสามารถใช้ความคิดที่ได้เขียนให้เกิดมโนภาพตามที่ตนเองต้องการได้อย่าง สละสลวย คล่องแคล่ว แปลกใหม่ ดังที่ สวนิต ชมาภัย (2535:112) กล่าวว่ากระบวนการคิด และกระบวนการใช้ภาษาแม้จะไม่ใช้สิ่งเดียวกันแต่มีความแนบเนียนกันอย่างแยกไม่ออก กระบวนการทำงานของสมองต้องอาศัยภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญช่วยจัดระบบโครงสร้างของความคิด

นอกจากนี้ การเรียนแบบร่วมมือทำให้นักเรียนได้ฝึกการทำงานกลุ่มแบบร่วมมือได้ เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการร่วมมือช่วยเหลือกันในกลุ่ม นักเรียนได้รับการสอนทักษะทางสังคม เพื่อช่วยเหลือกันและกัน ส่งผลสำเร็จในการทำงาน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันในกลุ่ม เช่น ความร่วมมือในการทำงาน ความเป็นผู้นำ ผู้ตาม การเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม รวมทั้งทักษะในการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งทำให้แต่ละกลุ่มทำงานกิจกรรมต่าง ๆ บรรลุผลตามเป้าหมายของกลุ่ม ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540: 58) กล่าวว่า ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝน และพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ใหม่ และการยอมรับซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขพร้อม ๆ กับการพัฒนาความดีงามและความรู้ความสามารถ

ข้อสังเกตที่พบขณะที่นักเรียนเรียนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือคือ การจัดกลุ่ม แบบละความสามารถ มีนักเรียนเก่งปานกลาง และเรียนอ่อนอยู่ในกลุ่มจะมีปัญหาการไม่ยอมรับสมาชิกในกลุ่มเกิดขึ้น นักเรียนเรียนอ่อนจะไม่ได้รับการยอมรับไม่กล้าแสดงความคิดเห็นการแก้ไขทำได้โดยการติดตามนักเรียนในขณะปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง โดยการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม นักเรียนกระตุ้นให้สมาชิก แต่ละคนทำหน้าที่ตามบทบาท มีการช่วยเหลือกันในกลุ่ม ถ้าการติดตามผู้เรียนขณะปฏิบัติงานไม่เพียงพอหรือไม่ทั่วถึง จะทำให้นักเรียนเก่งเป็นผู้แสดงออก กลุ่มการเรียนจะไม่เป็นกลุ่มร่วมมือ ฉะนั้นผู้สอนจะต้องวางแผนการสอนให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือ ติดตามผลและประเมินผลอย่างใกล้ชิด จะทำให้การเรียนบรรลุเป้าหมายของกลุ่มนักเรียน ได้รับการพัฒนาไปพร้อมกันทุกคน โดยเด็กเก่งอธิบายให้เพื่อนฟัง เป็นภาษาพูดของเด็ก ได้สอนเพื่อนตัวต่อตัวทำให้เข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น เด็กอ่อนจะมีผู้ช่วยเหลือได้รับการเสริมแรงเกิดความมั่นใจ สามารถทำงานเป็นทีมช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ นักเรียนจะมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น มีความตั้งใจรับผิดชอบในการทำงาน มั่นใจในตนเอง กล้าคิดกล้าแสดงออก สามารถนำผลงานของตนเสนอต่อชั้นเรียน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้นกับตัวนักเรียน ซึ่งจะได้ใช้ประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า การเรียนแบบร่วมมือสามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำผลวิจัยไปใช้ จึงขอเสนอแนะดังนี้

ครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถนำแผนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นการจัดการเรียนที่สร้างบรรยากาศในการเรียนสามารถส่งเสริมพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลให้การเขียนเชิงสร้างสรรค์พัฒนาขึ้นด้วย แต่ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงข้อจำกัด ดังนี้คือ

1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ครูควรติดตามให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดเพื่อกระตุ้นให้สมาชิกแต่ละคนแสดงพฤติกรรมความร่วมมือ และให้การเสริมแรงในการทำงาน

1.2 ควรจัดเตรียมสื่อต่าง ๆ สำหรับใช้ในการเรียนแต่ละครั้งให้พร้อม เพื่อให้นักเรียนจะได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สะดวกมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า นอกจากการเรียนรู้แบบร่วมมือ จะสามารถพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้ว ยังสามารถพัฒนาคุณลักษณะอื่น เช่น ความร่วมมือ ความรับผิดชอบ เห็นว่าเป็นการจัดการเรียนที่น่าสนใจ จึงขอแนะนำสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนปกติกับชั้นอื่น ๆ

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือและการปกติในระดับชั้นอื่น ๆ

2.3 ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือและเรียนแบบปกติ